

Spitten en plaggen voor goede nestplekken

De bijen krijgen hun zin

Wilde bijen en honingbijen, ze hebben het moeilijk. Vrijwilligers spitten en plaggen om het ze zo goed mogelijk naar de zin te maken, bijvoorbeeld in De Zandkuil op Texel (NH). En ook thuis kunnen we het nodige doen voor de bijen.

Wilde bijen zijn, net als de meeste andere insecten, kieskeurige wezens. Ze willen een mozaïek-landschap met kale en begroeide stukken, met hoge en lage planten en bloemen gedurende het hele seizoen. De Zandkuil op Texel, het oudste insectenreservaat in ons land, voldoet precies aan hun eisen. En dat is te danken aan de inzet van vrijwilligers.

“Kijk, daar vliegt een wilgenzjebij! En zie je dat gaatje; dat lijkt het nest van een zandbijtje. Dat hoopje zand verraadde de ingang. Voel je hoe warm het is boven dat kale zand?” Het valt in De Zandkuil niet mee om Ben Brugge bij de les te houden. Steeds opnieuw onderbreekt hij zijn verhaal om achter een bij aan te gaan. Raar

is dat niet. Ben, in zijn dagelijks leven collectiebeheerder kevers en vliegen bij Naturalis, is hier al dertig jaar vrijwilliger. Hij inventariseert jaarlijks de insecten en houdt, samen met 30 andere vrijwilligers, de kuil ‘insectenproof’. De vrijwilligersploeg spit elk jaar stukjes van De Zandkuil om, waardoor nieuwe steile wandjes van kaal zand ontstaan, en plagt enkele vierkante meters grond. Zo zijn er voldoende plekken waar de bijen nesten maken. De heide wordt gemaaid, zodat deze bloemrijk blijft en ‘slechte’ bomen

worden gekapt ten faveure van ‘goede’. “Wilg en kruipwilg bieden veel stuifmeel, berk niet. Bomen die schaduw geven op de helling gaan ook weg.” Het werkt, want de Zandkuil, door Jac.P. Thijsse ooit ‘de mooiste van mijn kuilen’ genoemd, herbergt tientallen soorten wilde bijen.

Ook op andere plekken in Nederland zorgt Natuurmonumenten, vaak samen met vrijwilligers, dat er op de heide en in de duinen een mooie variatie is in begroeiing. Daardoor zijn er voor de wilde bijen en andere insecten altijd opwarm- en afkoelplekken, zandige nestgelegenheden en voldoende voedsel.

Bijen zijn kieskeurig: Natuurmonumenten geeft ze graag hun zin. 🐝

HARDWERKENDE VROUWEN

Nederland telt maar liefst 355 soorten wilde bijen. Het overgrote deel leeft alleen en niet, zoals honingbijen of hommels, in een volk. Alleen leven betekent voor de vrouwen hard werken, want de mannen sterven kort na de paring. Het begint met het bouwen van een nest, meestal in de grond, soms in hout of steen. Met haar poten en kaken graaft het vrouwtje een gang met een kleine broedkamer. Hierin legt ze een stuifmeelvoorraad aan, legt er een eitje op en maakt de holte dicht. Zo legt ze 10 tot 15 eitjes. De larven eten snel het bederfelijke stuifmeel op en wachten in alle rust tot het volgend jaar.

HOEVEEL BLOEMEN WIL DE BIJ?

Een belangrijke oorzaak van de achteruitgang van bijen en andere insecten is voedselgebrek. De Universiteit Wageningen onderzoekt hoeveel bloemrijke vegetatie er in het landschap nodig is voor een duurzame bijenpopulatie. In tien studiegebieden van 50 hectare, onder andere bij Natuurmonumenten, verhogen de onderzoekers door inzaai het bloemenaanbod. Vervolgens meten ze de soortenrijkdom en de voortplanting van wilde bijen en vergelijken dat met bloemarme gebieden. De proef duurt drie jaar.

